

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Jana Vyklického v právní věci žalobce **V. T. N.**, alias **V. T. L.**, zastoupeného Mgr. et Mgr. Markem Čechovským, Ph. D., advokátem se sídlem Praha 1, Opletalova 25, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra ČR**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 29. 5. 2014, č. j. 4 Az 8/2013 - 62,

t a k t o :

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 29. 5. 2014, č. j. 4 Az 8/2013 - 62, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 17. 4. 2013, č. j. OAM-46/LE-LE05-LE05-2013 (dále též jen „napadené rozhodnutí“), zastavil žalovaný řízení o udělení mezinárodní ochrany podle § 25 písm. i) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), neboť žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany shledal, s odkazem na § 10a písm. e) zákona o azylu, nepřipustnou. Rozhodnutí žalovaného napadl žalobce u Městského soudu v Praze žalobou; ten ji rozsudkem ze dne 29. 5. 2014, č. j. 4 Az 8/2013 - 62, zamítl.

Městský soud v odůvodnění rozsudku uvedl, že žalobcem podaná žádost o udělení mezinárodní ochrany je již druhá v pořadí. První žádost o udělení mezinárodní ochrany, kterou žalobce podal v roce 2004 pod (smyšlenou) identitou *V. T. L.* (nar. X), opíral o obavu z trestního stíhání v souvislosti se vzniklými finančními ztrátami podniku, v němž pracoval jako úředník. Naproti tomu z druhé žádosti o mezinárodní ochranu vyplývá, že žalobce z Vietnamu utekl ze strachu z trestního stíhání za organizované obchodování s heroinem, za něž mu podle vietnamského práva hrozí trest smrti. Městský soud se ztotožnil s žalovaným v tom směru, že hrozba trestního stíhání za obchodování s drogami musela být žalobci známa již v době, kdy podal v pořadí první žádost o udělení mezinárodní ochrany; ostatně, obava z trestního stíhání byla v této první žádosti také uplatněna. Co se týče dalších tvrzení týkajících se žalobcovy družky

a žalobcova dítěte, městský soud uvedl, že se nejedná o (nové) skutečnosti, které by byly odůvodněny změnou situace v zemi původu nebo dalším vývojem v jeho azylovém příběhu, ani o důvody žalobcova odchodu z vlasti, či o problémy, kterým měl v zemi původu čelit. Bylo-li dále napadenému rozhodnutí vytýkáno, že v něm žalovaný nepoukázal na zdroj informace, dle které v zemi původu žalobce nedošlo ke změně politické nebo bezpečnostní situace, městský soud uvedl, že se jedná o skutečnost známou ze sdělovacích prostředků. Konečně městský soud neshledal jako důvodnou ani námitku neposouzení doplňkové ochrany v rámci daného azylového řízení. S odkazem na rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 3. 2012, č. j. 3 Azs 6/2011 - 96, publikovaný pod č. 2642/2012 Sb. NSS (všechny rozsudky zdejšího soudu jsou dostupné z <http://www.nssoud.cz>), konstatoval, že nelze rozhodovat o doplňkové ochraně, pokud správní orgán řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany zastavuje.

Rozsudek napadl žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížností, v níž uplatňuje důvody podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

Stěžovatel má předně za to, že kasační stížnost je přijatelná, neboť v řízení před městským soudem došlo k zásadnímu pochybení, které mělo dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. V případě zamítnutí či odmítnutí kasační stížnosti může stěžovateli v zemi původu hrozit uložení trestu smrti, pokud mu již dokonce nebyl uložen. Tím tato kasační stížnost překračuje běžný rámec kasačních stížností, a proto je na místě reflektovat mezinárodní závazky České republiky přijaté za účelem zabránění výkonu trestu smrti.

K věci samé stěžovatel uvádí, že navzdory tomu, že žalovaný dospěl k závěru opačným, stěžovatel svou nynější žádost o udělení mezinárodní ochrany podpořil zcela novými tvrzeními a novými důkazy, které se podstatně liší od důvodů, které byly uvedeny v první žádosti o udělení mezinárodní ochrany z roku 2004. V nové žádosti totiž stěžovatel zdůraznil, že se obává uložení a výkonu trestu smrti, a to v návaznosti na dosud probíhající, případně již ukončené, trestní řízení ve věci spáchání trestného činu „*Koupě a prodej omamných látek*“, za který je možné takový trest uložit. Trest smrti je ve Vietnamské socialistické republice nejenom hojně ukládán, ale také realizován. Důvodnou obavu z uložení a realizace trestu smrti doložil stěžovatel ve správním řízení listinou nazvanou jako „*Výzva ke vzdání se...*“, vydanou Spojeným útvarům policie – Státního zastupitelství – Lidového soudu kraje Nghe Anh, Vietnamské socialistické republiky, již stěžovatel (nezávisle na své vůli) nemohl v řízení o v pořadí první žádosti o udělení mezinárodní ochrany předložit. S ohledem na ustálenou rozhodovací praxi má přitom stěžovatel za to, že kdyby v prvním řízení o udělení mezinárodní ochrany obavu z uložení a vykonání trestu smrti uvedl, aniž by ji důkazně podepřel, žalovaný by žádost jako nepodloženou zamítl. I kdyby však stěžovatel v pořadí druhém řízení žádné důkazy neuvedl, přesto by žalovaný nebyl oprávněn jeho žádost zamítnout jako zjevně nedůvodnou, protože je vždy povinen reflektovat mezinárodněprávní závazky z oblasti ochrany základních lidských práv. V této souvislosti pak stěžovatel odkazuje na skutkově i právně obdobný případ, řešený Nejvyšším správním soudem v rozsudku ze dne 10. 8. 2010, č. j. 4 Azs 10/2010-99, z něhož vyplývá, že ve věcech týkajících se ukončení pobytu žadatele o udělení mezinárodní ochrany se každý příslušný státní orgán musí přiměřeným způsobem zabývat tím, zda ukončením pobytu žadatele či kroky, jež k němu bezprostředně vedou, se Česká republika nedopustí porušení svých mezinárodních závazků v oblasti lidských práv. Žalovaný tedy řádně nereflektoval nové důvody a důkazy, které stěžovatel oproti původní žádosti předložil, jakkoli jsou z věcného hlediska významné. Přístup žalovaného ke stěžovatelově žádosti tak ustrnul na přepjatém formalismu.

Stěžovatel dále namítá, že je rozsudek nepřezkoumatelný, neboť se městský soud náležitě nevypořádal s veškerou žalobní argumentací. Zejména nijak nereagoval na žalobní námitku,

pokračování

dle které žalovaný rezignoval na odůvodnění svého tvrzení, že v zemi původu stěžovatele nedošlo (za dobu devíti let od podání původní žádosti) ke změně poměrů. Žalovaný se totiž v napadeném rozhodnutí omezil na pouhé konstatování, že jsou mu poměry v zemi původu známy ze sdělovacích prostředků, aniž by je blíže specifikoval a aniž by měl na paměti, že zkoumání situace v zemi původu je jednou z jeho klíčových povinností, které se nemůže zprostit tím, že pouze abstraktně odkáže na nespecifikované informace z anonymních zdrojů. Městský soud pak v odůvodnění svého rozsudku uvedl pouze to, že i jemu je situace ve Vietnamu známa ze sdělovacích prostředků a že žalovaný neměl povinnost konkrétní zdroj informací uvést. Ze všech výše uvedených důvodů proto stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud zrušil nejen rozsudek městského soudu, ale rovněž rozhodnutí žalovaného.

Žalovaný se ve svém vyjádření ke kasační stížnosti ztotožňuje s rozsudkem městského soudu a setrvává na své argumentaci, kterou uvedl v napadeném rozhodnutí. Opakuje, že stěžovatel neuvedl žádnou novou skutečnost ve smyslu § 10a písm. e) zákona o azylu, neboť v průběhu tohoto řízení potvrdil, že mu nyní uváděné skutečnosti byly známy již v předchozím řízení. Taktéž situace ve Vietnamu se od doby první žádosti zásadně nezměnila a úřady domovského státu rovněž nevznesly požadavek na vydání stěžovatele k trestnímu stíhání. Kasační tvrzení proto mají charakter pouhých neodůvodněných hypotéz, vedených snahou odvrátit hrozící vyhoštění, k němuž byl stěžovatel mj. odsouzen za obchod s drogami v České republice. S odkazem na rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 3. 2012, č. j. 3 Azs 6/2011 - 96, publikovaný pod č. 2642/2012 Sb. NSS, žalovaný ve shodě s městským soudem uvádí, že v řízení o druhé žádosti o udělení mezinárodní ochrany nebyl prostor pro rozhodování o věci samé, nadto ústavní právo stěžovatele na meritorní projednání věci již bylo konzumováno v prvním azylovém řízení. Ze všech výše uvedených důvodů žalovaný navrhuje, aby byla kasační stížnost zamítnuta.

Stěžovatel posléze svou kasační stížnost doplnil, a to o kopii části rozsudku Nejvyššího lidového soudu Vietnamské socialistické republiky ze dne 25. 5. 2005, a o jeho úředně ověřený překlad, z něhož plyne, že možnost, že bude stěžovatel po návratu do Vietnamu trest smrti uložen, se jeví nejen jako vysoce pravděpodobná, ale dokonce více než reálná, a to zejména s ohledem na to, že jeden ze spoluobžalovaných, N. H. H., který měl v hierarchii organizované skupiny postavení obdobné nebo nižší úrovně než samotný stěžovatel, byl Nejvyšším lidovým soudem k trestu smrti odsouzen.

Nejvyšší správní soud nejprve konstatuje, že specifikum kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany spočívá v tom, že možnost jejího posouzení soudem závisí nejen na splnění podmínek její přípustnosti, ale také na splnění podmínky její přijatelnosti ve smyslu § 104a s. ř. s., tedy na předpokladu, že kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele (usnesení zdejšího soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39, publikované pod č. 933/2006 Sb. NSS). Teprve tehdy, je-li kasační stížnost přípustná i přijatelná, může Nejvyšší správní soud posoudit její důvodnost.

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval přípustností kasační stížnosti, která je dána splněním zákonných procesních předpokladů, jako je včasné podání kasační stížnosti (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), řádné zastoupení stěžovatele (§ 105 odst. 2 s. ř. s.), či absence zákonných důvodů nepřípustnosti (§ 104 s. ř. s.). O přípustnosti kasační stížnosti v dané věci pochybnosti nejsou.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele

(§ 104a s. ř. s.). Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

Vymezením institutu přijatelnosti kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany se Nejvyšší správní soud podrobně věnoval například v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaném pod č. 933/2006 Sb. NSS, případně v usnesení ze dne 4. 5. 2006, č. j. 2 Azs 40/2006 - 57. O přijatelnou kasační stížnost se může jednat tehdy, pokud se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu, případně byly řešeny (ať již na úrovni krajských soudů, či Nejvyšším správním soudem) rozdílně, nebo pokud je třeba učinit judikaturní odklon, tj. ve výjimečných a odůvodněných případech změnit výklad určité právní otázky rozhodované dosud správními soudy jednotně. Další typovým příkladem přijatelné kasační stížnosti je situace, kdy soud shledá v napadeném rozhodnutí krajského soudu zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele za předpokladu, že toto pochybení dosáhne požadovaného minimálního stupně intenzity a že kasační soud shledá jako nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek nad rámec konkrétního případu. Z tohoto pohledu bylo také nahlíženo na jednotlivé stěžovatelem uplatněné kasační důvody a kasační stížnost byla shledána jako přijatelná.

Nejvyšší správní soud tedy přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 3, věta před středníkem s. ř. s.) a z důvodů v ní uvedených (§ 109 odst. 4, věta před středníkem s. ř. s.). Ve věci přitom rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z ustanovení § 109 odst. 2, věty první s. ř. s.

Kasační stížnost je důvodná.

Stěžovatel v kasační stížnosti namítá, že napadený rozsudek je nepřezkoumatelný [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.], neboť se městský soud spokojil s obecným a konkrétními zdroji nepodepřeným závěrem žalovaného, že v zemi původu stěžovatele nedošlo v posledních devíti letech k zásadním změnám poměrů. Současně se uvedená námitka obsahově prolíná s kasačním důvodem podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., jehož podstatou je existence vad řízení před správním orgánem (mezi něž patří také nepřezkoumatelnost rozhodnutí žalovaného správního orgánu), pro které měl soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu zrušit.

Nejvyšší správní soud nejprve obecně podotýká, že k výkladu pojmu „*nepřezkoumatelnost*“ existuje početná a ustálená judikatura (např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 - 52, ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004 - 73, č. 787/2006 Sb. NSS, ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 - 44, č. 689/2005 Sb. NSS, ze dne 25. 5. 2006, č. j. 2 Afs 154/2005 - 245, a ze dne 17. 1. 2008, č. j. 5 As 29/2007 - 64). V těchto rozhodnutích Nejvyšší správní soud podal, že za nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost lze považovat takové rozhodnutí soudu, z jehož výroku nelze zjistit, jak vůbec soud rozhodl, tj. zda žalobu zamítl, odmítl, nebo jí vyhověl, případně, jehož výrok je vnitřně rozporný. Pod tento pojem spadají i případy, kdy nelze rozeznat, co je výrok a co odůvodnění, kdo jsou účastníci řízení a kdo byl rozhodnutím zavázán, nebo je-li odůvodnění rozhodnutí krajského soudu vystavěno na rozdílných a vnitřně rozporných právních hodnoceních téhož skutkového stavu (rozsudek ze dne 31. 1. 2008, č. j. 4 Azs 94/2007-107). Co se týče nepřezkoumatelnosti rozhodnutí pro nedostatek důvodů, pod tento termín je nutno podřadit nedostatek důvodů skutkových. Bude se typicky jednat o případy, kdy soud opřel rozhodovací důvody o skutečnosti v řízení nezjišťované, případně zjištěné v rozporu

pokračování

se zákonem, anebo kdy není zřejmé, zda vůbec nějaké důkazy v řízení byly provedeny. Nejvyšší správní soud v souvislosti s nepřezkoumatelností také konstantně judikuje, že tato vada může být důvodem přijatelnosti kasační stížnosti, neboť stěžovateli je v jejím důsledku odepřena možnost se seznámit s důvody rozhodnutí, což představuje hrubé porušení procesního práva.

Z formulace kasační stížnosti je patrné, že stěžovatel spatřuje zásadní nedostatek odůvodnění rozsudku městského soudu právě v tom, že soud bez dalšího aproboval závěr žalovaného, že se současná situace ve Vietnamu zásadně neodlišuje od té, která v této zemi panovala v době, kdy stěžovatel o udělení mezinárodní ochrany požádal poprvé. Nejvyšší správní soud souhlasí se stěžovatelem v tom směru, že z odůvodnění rozhodnutí žalovaného a rovněž ani z předloženého správního spisu skutečně není patrné, že by žalovaný aktivně zjišťoval, jaké poměry nyní ve Vietnamu panují, a že by takto zjištěné současné poměry alespoň rámcově porovnal s těmi, které byly pro tuto zemi typické v roce 2004. Rozhodnutí žalovaného se omezuje pouze na konstatování, že „(...) v zemi původu jmenovaného nedošlo k takové zásadní změně politické a bezpečnostní situace, která by mohla nyní založit opodstatněnost jeho nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany.“, a neméně lapidárně se k otázce změny místních poměrů vyjadřuje městský soud, uvádí-li, že „(...) tato skutečnost je známa ze sdělovacích prostředků.“

Na druhou stranu však nelze přehlédnout, že ani sám stěžovatel v průběhu správního a soudního řízení v konkrétní rovině neuváděl, v čem by měla změna poměrů v jeho zemi původu spočívat a proč by měla být relevantní z hlediska jeho (v pořadí druhé) žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Stěžovatel v žádosti o udělení mezinárodní ochrany předně poukazyval na to, že mu v zemi původu, kam má být na základě pravomocného rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 20. 9. 2012, č. j. 7 T 22/2012-2078 (ve spojení s rozsudkem Vrchního soudu v Praze ze dne 29. 1. 2013, č. j. 7 To 127/2012) vyhoštěn, hrozí odsouzení za trestný čin, za který lze dle vietnamského práva uložit (a vykonat) trest smrti; vedle toho se odvolával i na existující rodinné vazby v České republice (s manželkou a nezletilým dítětem), jež by byly v důsledku jeho návratu do země původu zpřetrhány. V žalobě proti rozhodnutí žalovaného již stěžovatel na rodinné vazby poukazyval pouze v souvislosti s žádostí o přiznání odkladného účinku žalobě a nosné žalobní body v podstatě omezil na panující obavu z uložení a výkonu trestu smrti za trestnou činnost, které se ve Vietnamu dopustil předtím, než odtud uprchl do České republiky a než v ní poprvé požádal o udělení mezinárodní ochrany. Stěžovatel tedy vůbec nenamítal, že by k nějaké změně poměrů v jeho vlasti od roku 2004 vůbec došlo, tím méně, že by se kvalitativně jednalo o změnu, která nějakým způsobem souvisí s klíčovou žalobní námitkou, tedy s tvrzením o obavě z uložení a výkonu trestu smrti po návratu stěžovatele do vlasti. Jakkoli by si tedy komparace poměrů ve Vietnamu v roce 2004 a v roce 2013 dozajista zasloužila ze strany žalovaného (a potažmo městského soudu) větší pozornosti (minimálně ve formě odkazu na zdroje, z nichž neměnnost tamních poměrů vyplývá), nabízí se otázka, do jaké míry se tento deficit řízení před žalovaným, který ani městský soud nepovažoval za nutné v řízení o žalobě odstranit, mohl odrazit v hmotně právní sféře stěžovatele a v jeho veřejných subjektivních právech. Na takový dopad nepoukazuje stěžovatel ani nyní v řízení o kasační stížnosti; neuvádí tedy například to, že by v jeho vlasti v době podání první žádosti o udělení mezinárodní ochrany býval sice trest smrti udělován, nikoli však vykonáván, avšak že nyní již vietnamské soudy k vykonání trestu smrti přistupují. Jakkoli je každé lidské společenství ze samotné své povahy dynamickým uskupením, ne každá změna, která se v něm odehrává, má azylově relevantní charakter; relevance takové změny se přitom musí posuzovat nejen v rovině obecné, ve smyslu potenciálního důvodu schopného dopadnout na široké spektrum žadatelů o azyl, ale zejména a především v rovině konkrétní, v úzké vazbě na specifickou životní situaci jednotlivého žadatele.

Nezbývá tedy než uzavřít, že důvodem pro zrušení rozsudku krajského (zde městského) soudu je podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. jen taková vada řízení, která mohla mít vliv na zákonnost rozhodnutí (tj. jeho výroku). Vada tedy musí dosahovat takové intenzity, že není možné s určitostí říci, že pokud by nenastala, byl by výrok rozhodnutí totožný (srov. rozsudky zdejšího soudu ze dne 14. 10. 2005, č. j. 6 Ads 57/2004 – 59, či ze dne 21. 2. 2008, č. j. 1 Afs 11/2008 - 72). V případě výše popsané vady taková požadovaná míra intenzity zřetelná není, a to právě proto, že stěžovatel ani v žádosti o udělení mezinárodní ochrany, ani v žalobě projednávané městským soudem neunesl břemeno tvrzení a vůbec neuváděl, jaký charakter má změna poměrů v jeho zemi a jak se projevuje v návaznosti na jeho osobní poměry, které mu v návratu do vlasti brání, tj. jak souvisí s tvrzenou obavou z odsouzení k trestu smrti za organizovanou drogovou trestnou činnost a z případného výkonu takového trestu.

Namítá-li však stěžovatel, že se žalovaný s odkazem na § 10a písm. e) zákona o azylu odmítl meritorně zabývat jeho v pořadí druhou žádostí o udělení mezinárodní ochrany proto, že v ní údajně nebyly uvedeny žádné nové skutečnosti či zjištění relevantní z hlediska azylu nebo doplňkové ochrany, a vytýká-li stěžovatel městskému soudu, že závěr žalovaného bez bližšího zdůvodnění akceptoval, pak již o vadě, která by mohla mít dopad do hmotněprávní sféry stěžovatele, bezesporu hovořit lze.

I k problematice opakovaně podaných žádostí o udělení mezinárodní ochrany existuje ustálená judikatura (viz zejména výše citovaný rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 3. 2012, č. j. 3 Azs 6/2011 – 96, publikovaný pod č. 2642/2012 Sb. NSS). Způsob projednání opakovaných stížností vykazuje určitá specifika, která se následně odrážejí také v obsahu odůvodnění správního (a analogicky též soudního) rozhodnutí. Rozšířený senát dospěl k závěru, že odůvodnění rozhodnutí správního orgánu o opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany musí, v návaznosti na § 10a písm. e) zákona o azylu, vždy obsahovat zdůvodněný závěr správního orgánu o tom, že žadatel v opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany neuvádí žádné nové skutečnosti či zjištění relevantní z hlediska azylu nebo doplňkové ochrany, respektive, pokud takové skutečnosti či zjištění uvádí, že jde pouze o takové skutečnosti či zjištění, které nemohl uplatnit již v předchozí žádosti, a že nedošlo k takové zásadní změně situace v zemi původu, která by mohla zakládat opodstatněnost nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Správnost těchto závěrů správního orgánu podléhá v plném rozsahu kognici správních soudů v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu o zastavení řízení pro nepřipustnost opakované žádosti. Přípustnost opakované žádosti je přitom třeba posuzovat z pohledu možných nových skutečností a zjištění jak pro udělení azylu, tak pro udělení doplňkové ochrany. Rozšířený senát sice konstatoval, že zastavuje-li správní orgán řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany, nemůže zároveň rozhodovat o věci samé (tedy ani o azylu, ani o doplňkové ochraně), na což ostatně poukazuje i městský soud, tento závěr je ovšem imanentně podmíněn existencí shora popsaných důvodů pro vydání tohoto typu rozhodnutí (jak byly popsány výše). V žádném případě jej nelze interpretovat tak, že by v řízení o opakované žádosti nemohla být případná existence důvodů pro udělení doplňkové ochrany zohledněna; pokud by byly takové okolnosti zjištěny, nemohl by správní orgán vydat rozhodnutí dle ustanovení § 25 písm. i) zákona o azylu.

Jak vyplývá z napadeného správního rozhodnutí, podle mínění žalovaného uvedl stěžovatel nyní totožné důvody jako v žádosti v pořadí první, tj. obavu z trestního stíhání v zemi původu. Tato úvaha byla klíčem pro volbu procesního postupu podle § 25 písm. i) zákona o azylu, ve spojení s § 10a písm. e) téhož zákona. Žalovaný ve svém rozhodnutí sice poukázal na jistý posun v popisu jednání, pro které má být stěžovatel trestně stíhán (původní obava z uvěznění jako důsledku způsobené škody státnímu podniku byla nahrazena obavou z odsouzení

pokračování

za organizované obchodování s heroinem, čili jednáním typově závažnějším), nijak se ale v jeho rozhodnutí neprojevila v úvahu přicházející možnost odsouzení stěžovatele k trestu smrti. Žalovaný se omezil na konstatování, že hrozící trestní stíhání v zemi původu nebylo předmětem zkoumání v prvním řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany nikoli proto, že by snad nebylo stěžovateli známo, ale z vlastní stěžovatelovy vůle, neboť ten se domníval, že by zmínka o hrozícím trestním stíhání za drogovou trestnou činnost, ve spojení s odhalením jeho pravé identity, mohla přivodit vydání nepříznivého rozhodnutí.

Městský soud k výše uvedené námitce, obdobně jako žalovaný, pouze stručně uvedl, že obava z trestního stíhání byla stěžovateli známa již v době, kdy podával první žádost, a že byla „(...) skutečnost obavy z trestního stíhání (...) uváděna již v původní žádosti“. V takto formulovaném závěru zcela absentuje hlubší úvaha nad dílčím aspektem této námitky, tedy nad skutečností, že stěžovatel sice skutečně shodně s první žádostí o udělení mezinárodní ochrany argumentuje hrozbou trestního stíhání, oproti prvnímu řízení však již na konkrétnějším skutkovém pozadí a s výrazně závažnějšími konsekvencemi pro svou osobu. Městský soud rovněž nereagoval na žalobní námitku, z níž vyplývalo, že na podkladě stěžovatelem zmíněných důkazů, které v době podání první žádosti stěžovatel k dispozici neměl, nabývá hrozba uložení a vykonání trestu smrti stěžovateli zcela reálných rozměrů, neboť proti (možným) spolupachatelům stěžovatele (členům téže organizované skupiny) již bylo ve Vietnamu trestní stíhání zahájeno (viz zmínka o dokumentu „*Výzva ke vzdání se...*“ na straně třetí žaloby, který měl být, soudě podle způsobu formulace této námitky, stěžovatelem předložen nebo alespoň zmíněn již v řízení před žalovaným). Konečně, městský soud nečinil na podkladě této informace úvahu směřující k tomu, zda se nejedná o skutečnost zakládající důvod pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. a) zákona o azylu, a pouze (poněkud mimoběžně) konstatoval (s odkazem na judikaturu Nejvyššího správního soudu), že v řízení před žalovaným nebyl pro tyto úvahy dán prostor. Ve všech výše zmíněných ohledech proto je rozsudek městského soudu vskutku nepřezkoumatelný [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.], neboť nepodává přesvědčivé odůvodnění, proč je správný a udržitelný závěr žalovaného o tom, že žádost stěžovatele neobsahuje žádné nové skutečnosti či zjištění relevantní z hlediska azylu nebo doplňkové ochrany, a proč hrozba uložení a výkonu trestu smrti nepředstavuje důvod pro postup podle § 14a zákona o azylu.

Pouze pro úplnost zdejší soud upozorňuje, že nejde zdaleka o jediná hlediska, jimž měl městský soud věnovat pozornost. Nabízí se především otázka, zda lze na podkladě dostupných důkazů s jistotou určit stěžovatelovu identitu (tedy bez pochybností zjistit pravdivost tvrzení, že stěžovatel není osobou *V. T. L.*, ale osobou *V. T. N.*), neboť bez tohoto zkoumání je nemožné vyřešit, zda je to skutečně stěžovatel, proti komu je ve Vietnamu vedeno (nebo lze vést) trestní stíhání za trestný čin, za nějž je možné uložit a vykonat trest smrti. V neposlední řadě v rozsudku městského soudu nejsou přítomny úvahy o důkazní hodnotě listin, na něž se stěžovatel odvolává; to vše navíc za situace, kdy dokument nazvaný jako „*Výzva ke vzdání se...*“ ve správním spisu tak, jak byl zdejšímu soudu předložen, chybí.

Městský soud tedy v první řadě pochybil v tom, že se přesvědčivě nevyjádřil k námitce nesprávnosti závěru žalovaného o tom, že žádost stěžovatele neobsahuje nové skutečnosti či zjištění relevantní z hlediska azylu nebo doplňkové ochrany, a ani se nepokusil vyvrátit k tomu směřující žalobní argumentaci. Dále se nevyjádřil ani k důkazům, na které stěžovatel odkazoval, ač mohly mít pro stěžovatele zásadní význam. V neposlední řadě městský soud sice správně poukázal na to, že v rozhodnutí o zastavení řízení podle § 25 písm. i) zákona o azylu není prostor pro meritorní rozhodování o azylu či doplňkové ochraně, nereflektoval však, že pokud okolnost, která je důvodem pro aplikaci principu *non-refoulement* a pro uložení doplňkové ochrany ve smyslu

§ 14a odst. 2 písm. a) zákona o azylu, vyjde najevo až v průběhu soudního řízení, musí se jí soud věcně zabývat, a to dokonce i tehdy, není-li v žalobě výslovně namítána (srov. závěry usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 3. 2011, č. j. 7 Azs 79/2009 - 84, publikovaného pod č. 2288/2011 Sb. NSS, kterým tento soud, s ohledem na existující mezinárodní závazky vyplývající z Ženevské úmluvy a čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, připustil překročení mezí žalobních bodů, jedná-li se o posuzování podmínek pro udělení doplňkové ochrany).

Ze všech výše uvedených důvodů proto Nejvyšší správní soud naznal, že je naplněn kasační důvod ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., a proto mu nezbylo než rozsudek městského soudu zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1, věta první před středníkem s. ř. s.). V něm městský soud především zhodnotí, zda stěžovatelem uváděné skutečnosti mohou být důvodem pro aplikaci zásady *non-refoulement*. V závislosti na tom pak posoudí, zda bylo možné, aby žalovaný rozhodoval v režimu ustanovení § 25 písm. e) zákona o azylu.

Pouze pro úplnost zdejší soud uvádí, že nepostupoval podle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s., ačkoli stěžovatel navrhoval i zrušení rozhodnutí žalovaného. Nejvyšší správní soud totiž neshledal, že by rozhodnutí žalovaného bylo *a priori* nepřezkoumatelné, jak tvrdil stěžovatel; předmětným návrhem stěžovatele přitom zdejší soud vázán není (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 1. 2012, č. j. 4 Ads 89/2011-134, a ze dne 11. 1. 2012, č. j. 2 Afs 68/2011-212, publikovaný pod č. 1865/2009 Sb. NSS).

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne městský soud v novém rozhodnutí ve věci (§ 110 odst. 3, věta první s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. března 2015

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu